

S9

Badacz odpowiada za rzetelne prowadzenie badań i wiarygodne wyniki! (por. EKRB 2020, p.3)

Opis i kontekst

Niniejszy moduł:

Zapoznaje uczniów z odpowiedzialnością, jaka spoczywa na badaczach i badaczkach

Uczy, w jaki sposób domagać się rzetelności badawczej

Skłania do zadawania pytań badaczom o zobowiązania zawodowe oraz domagania się ich wypełniania

Podkreśla znaczenie rzetelności badawczej dla nauki i społeczeństwa

Ambasadorka
rzetelności
badawczej

Anna Wójcicka

Słowa kluczowe

zobowiązania zawodowe;
odpowiedzialne badania; rzetelność badawcza; oświadczenie osobiste; wiarygodność

Jeśli na pierwszych zajęciach kursu braliście udział w ankiecie, zapraszamy do ponownego wypełnienia. Aby uzyskać wgląd w postępy w nauce po zajęciach Path2Integrity, wyślij wiadomość z dwuliterowym kodem grupy na adres: evaluation@path2integrity.uni-kiel.de lub path2Integrity@ibe.edu.pl

Niniejszy moduł został przygotowany dla uczniów szkół średnich.

Cele uczenia się

- 1 Uświadomienie znaczenia składanych deklaracji dotyczących rzetelności badawczej**
- 2 Przygotowanie przysięgi uczniowskiej, ślubowanie rzetelności badawczej wspólnie z grupą ćwiczeniową**
- 3 Porównanie i określenie najważniejszych sposobów rozwiązywania problemów związanych z dochowaniem rzetelności badawczej**

Etapy uczenia się

- 1 Autorefleksja dotycząca osiągniętego poziomu wiedzy**
- 2 Analiza przedstawionej historii**
- 3 Odniesienie podanego przykładu do osobistych doświadczeń**
- 4 Podjęcie zobowiązania rzetelności naukowej**

„To my, jako badacze, przedstawiamy ludziom świat, będą oni więc patrzeć na niego naszymi oczami. Dlatego bardzo ważne jest, aby wszystko, co im przedstawiamy, było oparte na solidnych dowodach zgromadzonych w trakcie naszej rzetelnej pracy naukowej.”

(Anna Wójcicka, ambasadorka rzetelności badawczej)

1 Zastanów się, czego się nauczyłeś/aś:

Razem z resztą grupy przejdź do trybu online i wypełnij ankietę, aby ocenić moduły edukacyjne. **Rozpocznijcie wypełnianie, gdy wszyscy będą gotowi.** Użyjcie tego linku:
<https://path2integrity.eu/limesurvey/714871?lang=pl>

Dwucyfrowy kod grupy jest wymagany do anonimowego łączenia odpowiednich danych. Zanim zaczniesz, przygotuj utworzony i zapisany wcześniej w zeszycie kod. Użyj go w kwestionariuszu.

Po jego wypełnieniu omówcie sytuacje opisane w ankiecie. Na ile byłeś/aś tym razem pewny/a lub niepewny/a swoich odpowiedzi?

2 Przeanalizuj przedstawioną historię:

Przypomnij sobie lub przeczytaj smsowe rozmowy Anny, a następnie przeczytaj co się wydarzyło u o prof. Wiśniewskiej:

„Ręce prof. Wiśniewskiej były wprawdzie mokre od potu, ale jej myśli były jasne. Po tym, jak rzuciła pracę w Centrum Naukowym LONA i przeniosła się na uniwersytet, poczuła ogromną ulgę. Opuszczając kolegę i tamten projekt badawczy, dochowała swoich zasad jako naukowczyni.

Plecy bolały ją już od niewygodnego krzesła. Siedziała na widowni sali, w której jej były kolega podczas konferencji omawiał ważne wyniki, które - jak twierdził - otrzymał dzięki swoim badaniom.

Prof. Wiśniewska czekała w napięciu, aż jego prelekcja dobiegnie końca. Następnie wstała i zapytała przed uważnie słuchającą ją społecznością badawczą: „Czy możesz potwierdzić, że postępowałeś zgodnie z zasadami rzetelnego prowadzenia badań przez cały czas trwania projektu, a wszystkie przedstawione przez ciebie wyniki badań są powtarzalne, a tym samym wiarygodne?”

Co mogło się stać dalej? zastanówcie się nad różnymi zakończeniami tej historii.

Co oznaczają terminy: **powtarzalne i wiarygodne** - jakie mają one znaczenie dla nauki i społeczeństwa? W jakich przypadkach poprosiłbyś/abyś badacza o podobne do powyższego oświadczenie?

Przykład przysięgi badacza:

„Przyjmując stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii, z całą stanowczością zapewniam, że wykorzystam moje umiejętności oraz zasady naukowe dla dobra społeczeństwa; Będę nadal praktykować i wspierać proces naukowy oparty na logice, dyscyplinie intelektualnej, osobistej uczciwości i bezkompromisowym poszanowaniu prawdy; Będę traktować pracę moich kolegów z szacunkiem i obiektywizmem; Będę lepiej przekazywał te naukowe zasady moim koleżankom i kolegom w ramach mentoringu [sic] oraz debaty publicznej; Będę starać się zwiększać poziom zrozumienia społeczeństwa dla zasad nauki i jej celów humanitarnych. Uroczyste ślubuję postępować zgodnie z powyższymi deklaracjami”. (Ravid, K. i Wolozin, B. (2013). The Scientist's Pledge (Przysięga naukowca), *Academic Medicine*, tom. 88 | 6, str. 743.)

3 Odnieś tę historię do własnych doświadczeń

Przeczytajcie i rozważcie w parach następujące kwestie:

W szkole lub na zajęciach dodatkowych uczysz się o procedurach badawczych, może nawet przeprowadzasz już jakieś badania na lekcjach lub w ramach zadań domowych. Prawdopodobnie już napisałeś/aś jakiś tekst, a nawet artykuł naukowy lub przeprowadziłeś/aś eksperyment. Czy znasz standardy takiej pracy badawczej? Czy znasz politykę badawczą szkoły/uczelni, może musiałeś/aś dołączyć do swojej pracy podpisane oświadczenie dot. uzyskanych rezultatów? Nawet jeśli masz za sobą takie doświadczenia, nadal możesz czuć się niepewnie z powodu różnorodności praktyk badawczych. Bez obaw. Dasz radę!

Nawet jeśli znasz lub rozponajesz dobre praktyki badawcze, zawsze możesz trafić na sytuację, w których pewne zjawiska będą zachęcać cię do oszustwa lub niewłaściwego postępowania. Aby odnieść sukces na polu badań naukowych, trzeba nie tylko umieć je przeprowadzać, ale także rozumieć i przestrzegać zasad dobrych praktyk badawczych.

Zaproponuj treść przysięgi, w której jako uczeń/uczennica będziesz mógł/a zobowiązać się do potwierdzenia swojego zaangażowania w dobre praktyki badawcze w swoim życiu, na przykład podczas pisania pracy dyplomowej, przeprowadzania eksperymentu, przeprowadzania wywiadu, obserwowania pracy innych itp.

4 Zadeklaruj przestrzeganie rzetelności naukowej:

Przeczytajcie na głos swoje propozycje przysięgi. Zdecydujcie, która przysięga najlepiej pasuje do waszej grupy i zapiszcie ją w zeszycie. Zakończcie zajęcia głośno odczytując przysięgę.

